

Studiu de specialitate -
METODE ȘI TEHNICI DE ÎMBOGĂȚIRE A VOCABULARULUI

prof. înv. primar BOICIUC ANA
Școala Gimnazială Rona de Sus -Maramureș

Scopul: Dezvoltarea deprinderilor pentru îmbogățirea vocabularului, a performanțelor școlare și comportamentale, a deprinderilor sociale urmărind gradul de implicare a elevilor în timpul lecțiilor; dezvoltarea deprinderilor de utilizare a metodelor interactive ca instrumente pentru o predare-învățare-evaluare/autoevaluare eficiente; eficiența folosirii metodelor tradiționale și a celor moderne prin utilizarea sistematică în cadrul orelor de limba română a unor metode tradiționale cât și a celor moderne constructive bazate pe dezvoltarea vocabularului copiilor.

Data fiind importanța aspectului studiat, am recurs la folosirea mai multor metode-unele clasice altele moderne, unele specifice muncii cu școlarii, altele adaptate.

Metoda chestionarului folosită în momentul inițierii studiului a fost aplicată părinților copiilor și care a vizat următoarele aspecte:

- ❖ Gradul în care îi preocupă limbajul copiilor;
- ❖ Implicarea părinților în citirea diferitelor cărți;
- ❖ Cum procedează pentru îmbunătățirea vocabularului.

Chestionar “Ce știe copilul meu?”

- **Cum vă cunoașteți copilul?** foarte bine/... bine/... suficient/... puțin/ ...deloc/...
 - **Cine se ocupă mai mult de educația copilului?** tata/... mama/... bunicii/... frații/...
 - **Cât timp stați cu copilul dvs. pe zi?** f mult/... mult/... suficient/... puțin/... f puțin/...
 - **Cât de mult vă preocupă limbajul copilului dvs.?** f mult/... mult/... suficient/.. puțin/.... f puțin...
 - **Considerați că copilul dvs. are un vocabular destul de dezvoltat?** foarte dezvoltat..... dezvoltat./.....slab dezvoltat /...
 - **Cum procedați dvs. pentru a-l ajuta la dezvoltarea vocabularului în limba română?**
-
- **Credeți că citirea cărților este o metodă folositoare pentru dezvoltarea vocabularului?**
-
- **În ce constă timpul alocat copilului?** Citesc împreună.../ascultă cum citește copilul... /citesc ei.....

Pentru a atinge scopul propus la începutul studiului, s-a lucrat intens la clasă folosindu-se în mod creator metode moderne-interactive care să asigure o învățare eficientă și un progres real al nivelului cunoștințelor legat de îmbogățirea vocabularului.

La aproape toate lecțiile de limba română, am aplicat teste de evaluare formativă conținând metode interactive în mod periodic. Aceste teste și rezultatele lor mi-au permis cunoașterea imediată a lacunelor, în exprimare și scriere greșelilor și a dificultăților dându-mi posibilitatea să dezvolt vocabularul elevilor din mers prin îmbunătățirea demersului metodic și a calității metodologiei aplicate.

Metode și tehnici de dezvoltare a vocabularului elevilor aplicate în perioada studiului la limba și literatura română-exemple:

1. *Brainstorming-ul*: „furtună în creier” La începutul unității de învățare “Sună clopoțelul”, elevii au fost solicitați să noteze la ce se gândesc când aud cuvântul “clopoțel”. Cu ajutorul acestei metode copiii au căutat în vocabularul propriu cât mai multe cuvinte „cheie” care le amintește de școală.

2. *Blazonul*: Am aplicat această metodă la începutul unității de învățare “Povestiri cu tâlc” și pentru sistematizarea ortogramelor ia/i-a, i-au/ iau, n-ai/nai. Elevii au recapitulat scrierea corectă a cuvintelor scrise cu cratimă, iar aplicarea metodei blazonului i-a ajutat să-și reamintească mai bine cunoștințele anterioare.

3. *Cubul*: În reflecție, în cadrul lecției “Pomul de Crăciun” de I. Al. Brătescu-Voinești, elevii au avut ca sarcini de lucru:

- Descrie bradul;
- Asociază: la ce te gândești când spui “pom de Crăciun”?
- Analizează: folosirea semnelor de punctuație din al cincilea alineat;
- Compară: Găsește comparații cuvintelor date (brad, salon, jucării, sărbătoare, colind);
- Aplică: Completează enunțurile cu cuvinte potrivite din text;
- Argumentează: semnificația titlului.

4. *Metoda “Pălăriilor gânditoare”* - lecția “Neguțătorul din Florența și Vodă Țepeș” după Mihail Drumeș.

1. **Pălăria albă** informează: Povestește pe scurt textul.

2. **Pălăria galbenă** aduce beneficii: Găsește alt final.

3. **Pălăria verde**: generează ideile noi - Găsesc noi modalități prin care negustorul și-ar fi putut adăposti avutul.

4. **Pălăria albastră**: clarifică- pun întrebări referitoare la conținutul textului; îl caracterizează pe Vlad Țepeș.

5. **Pălăria roșie**: spune ce simte despre modul cum a procedat domnitorul.

6. **Pălăria neagră**: identifică greșelile - critică atitudinea negustorului.

5. *Metoda cadranelor*: Pentru realizarea acestei metode am distribuit elevilor fișe, împărțite în patru cadrane – lecția “Pomul de Crăciun”, cu următoarele sarcini de lucru:

- ✓ Idei principale;
- ✓ Alcătuiți enunțuri cu ajutorul ortogramelor: s-au/sau;

- ✓ Procedul recăutării;
- ✓ Desen.

6. *Diagrama Wenn*: Am solicitat elevilor să realizeze paralela dintre substantiv și adjectiv. Copiii erau foarte încântați să realizeze diagrama, deoarece ei erau familiarizați cu această metodă și le-a fost foarte ușor să compare cele două părți de vorbire.

7. *Rețeaua discuțiilor*: Sarcina de lucru a fost să aducă argumente în favoarea și contra mamei lui Stefan cel Mare cu privire la plecarea lui de acasă la război și revenirea acestuia victorios acasă. Elevilor le-a plăcut mult această metoda pentru că au avut posibilitatea să-și prezinte fiecare opinia lui față de comportamentul celor două personaje.

8. *Cvintetul*: Am utilizat această metodă îndrăgită de elevi pentru a realiza feedback-ul ideilor, sentimentelor, convingerilor elevilor și pentru a caracteriza un personaj literar.

După fiecare unitate de învățare parcursă în manieră activă și interactivă, a avut loc o recapitulare finală, însoțită de câte o evaluare formativă. Compararea rezultatelor obținute la testele formative indică o ușoară creștere a rezultatelor obținute de elevi, ceea ce mă motivează în plus pentru a continua procesul studiului.

Am constatat de asemenea o îmbunătățire a relațiilor dintre elevi, o mai bună colaborare și o responsabilizare în ceea ce privește spiritul de echipă, de asemenea am observat că elevii manifestă interes și deschidere pentru acele activități didactice în care ei se pot manifesta liber, fără constrângeri și fără teama de a fi criticați și ridiculizați.

Pentru a găsi soluții care să aducă ceva nou, mai aproape de interesele elevilor, este necesară, mai mult ca oricând, creativitatea, calitate asociată, de obicei, cadrelor didactice, dar care trebuie dezvoltată și cultivată deopotrivă elevilor, părinților și tuturor factorilor implicați în procesul de instrucție și educație.

Studiul sistematic al limbii presupune recurgerea la tehnici de învățare specifice foneticii, vocabularului, morfologiei, sintaxei, ortografiei, și lecturii, compartimente din care sunt selectate acele conținuturi care-și găsesc justificarea în formarea unei exprimări spontane, corecte și nuanțate, compartimente care oferă elevului mijloacele și instrumentele indispensabile de comunicare.

Aceast studiu mi-a dat posibilitatea să studiez mai îndeaproape METODELE ȘI TEHNICILE DE ÎMBOGĂȚIRE A VOCABULARULUI, iar acum ca un corolar îmi permit să susțin cu tărie un adevăr incontestabil și anume că ***putem produce anumite modificări în sensul dezvoltării, îmbogățirii, activizării și nuanțării vocabularului elevilor dacă utilizăm atât metode tradiționale, dar mai ales cele moderne.***

Bibliografie:

1. Alexandru, G., Șincan, E., 1993, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura M. Duțescu;
2. Breben, S., 2002, *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București;
3. Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București;
4. Crăciun, C., 2002, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva.